LAUSUNTO
E 48/2010 vp
Motiva Oy
Isa-Maria Bergman
Henrik Österlund
Ilkka Hippinen

20.4.2017

Ympäristövaliokunta
YmV@eduskunta.fi

Asiantuntijapyyntö 6.4.2017
E 48/2010 vp

Motiva Oy:n lausunto Valtioneuvoston selvityksestä ecodesign-direktiivin ja energiamerkintädirektiivin nojalla annettavista tuoteryhmäkohtaisista säädöksistä ja Komission työsuunnitelmasta 2016-2019.

Motiva Oy kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto Valtioneuvoston selvityksestä ecodesign-direktiivin ja energiamerkintädirektiivin nojalla annettavista tuoteryhmäkohtaisista säädöksistä ja Komission työsuunnitelmasta 2016-2019.

Motiva yhtyy Suomen kantaan siitä, että ekosuunnittelu- ja energiamerkintädirektiivien pohjalta annetuilla tuoteryhmäkohtaisilla säädöksillä voidaan tehokkaasti vähentää energiankulutusta. Ekosuunnitteludirektiivin eri laiteryhmien yhteenlasketuiksi energiansäästövaikutuksiksi Suomessa on arvioitu vuonna 2020 olevan n. 4,3 TWh/a. Pidämme myös tärkeänä, että aloitetut tuoteryhmäkohtaisten asetusten valmisteluprosessit saadaan päätökseen. On ensiarvoisen tärkeää, että asetetut vaatimukset voidaan todentaa. Tämä on otettava huomioon myös alkavassa materiaalitehokkuutta koskevien vaatimusten valmistelutyössä.

Resurssitehokkuus ja kiertotalous ovat Euroopan 2020 strategian ja Resurssitehokkaan Euroopan tiekartan ytimessä. Komission työohjelman mukaan ekosuunnittelulla tulee edistää kiertotaloutta vahvistamalla luotua systematiikkaa myös materiaalitehokkuuden edistämiseksi. Tavoitteet ovat hyviä ja ekosuunnittelu edustaa ennakoivaa lähestymistapaa kiertotalouden toteuttamiselle. Ekosuunnitteludirektiivin sisältämissä tuoteryhmissä on merkittävä potentiaali materiaalitehokkuuden parantamiselle ja kiertotalouden uusien ratkaisujen edistämiselle. Motiva pitää tärkeänä, että direktiivin laajentuminen materiaalitehokkuuteen perustuu nykytilakartoitukseen ja vaikutusten arviointiin sääntelyn vaihtoehdot huomioon ottaen. Toimialojen ja yritysten osaamista on tärkeä hyödyntää ja sitouttaa toimintaan heti alusta. Tiukkaa sääntelyä joustavampia vaihtoehtoja ovat yhteissääntely, josta esimerkkinä vapaaehtoiset sopimukset toimialojen ja valtionhallinnon välillä. Esimerkiksi kehitteillä oleva kansallinen materiaalitehokkuuden sitoumus sisältää materiaalitehokkuuden edistämisen tuotesuunnittelussa yhtenä mahdollisena toimenpiteenä.

Motiva haluaa myös korostaa kansainvälisen standardisointityön hyödyntämistä sääntelyn kehittämisessä. Sääntelyn toimeenpanoa helpottaa, jos käsitteistö ja systematiikka pohjautuvat käytössä oleviin standardeihin. Näihin perustuu myös yritysten vapaaehtoinen toiminta.

Viestintä ja vuorovaikutus

Ekosuunnittelulle kehitetyt kansalliset viestintäkanavat ovat avoimia ja hyviä. Suomen luonnonvarastrategian pohjalta kehitetty tuotelähtöisen ympäristöjohtamisen kansallinen osaamisverkosto kokoaa alan kotimaisen osaamisen. Motivan koordinoiman verkoston tavoitteena on muun muassa tukea ympäristönäkökohtien huomioon ottamista tuotekehityksessä ja soveltamista yrityksissä. Verkosto on siksi luonnollinen keskustelualusta ekosuunnittelun kansalliselle toimeenpanolle. Verkostoa olisi tärkeä hyödyntää varsinkin ekosuunnittelun laajenemisessa materiaalitehokkuuteen. Motiva pitää tärkeänä, että Suomen tuleva kanta siitä, miten kierrätettävyyttä, korjattavuutta ja resurssitehokkuutta edistetään ekodesign-asetuksissa, muodostetaan vuorovaikutteisessa prosessissa ja että sääntelyn tavoitteita tukevat muut ohjauskeinot otetaan huomioon.

Taloudelliset vaikutukset

Ennakoiva yhteistyö ja yritysten osaamisen hyödyntäminen sääntelyn kehitys- ja toteutusprosessissa vähentää kustannuksia. Joustavissa sääntelykeinoissa, kuten yhteisääntelyssä, yritykset sitoutuvat paremmin tavoitteiden ja päämäärien toteuttamiseen. Tätä kautta sääntelyn tavoitteiden toteuttamiseen saadaan paljon enemmän osaamispääomaa kuin pakollisissa joustamattomissa sääntelymalleissa.

Monet sääntelyn piiriin kuuluvat yritykset ovat pieniä tai keskisuuria. Yritysten kilpailukyvyn ja vientimahdollisuuksien kannalta on ensisijaisen tärkeä, että tieto tuoteryhmäkohtaisista asetuksista saavuttaa heidät hyvissä ajoin.

Direktiivin vaikutuksia kansallisella tasolla on syytä arvioida paitsi taloudellisesti myös ainakin energiansäästön ja CO2-päästövähenemän sekä materiaalien tehokkaamman käytön näkökulmasta.

Direktiivin ja sen toimeenpanoon liittyvien toimenpiteiden tueksi tarvitaan parempaa kansallista vaikutusten arviointia ja vuorovaikutteista yhteistyötä sääntelyn toimialaan kuuluvien yritysten kanssa. Tämä on ensisijaisen tärkeää sääntelyn laajentuessa materiaalitehokkuuden kentälle. Motiva Oy on jatkossakin mielellään tässä työssä mukana.

Helsingissä 20.4.2017

Motiva Oy

Hille Hyytiä
Toimitusjohtaja